Waterschap Noorderzijlvest

ALGEMEEN BESTUUR

Betreft:	Besluitvormend	Programma:	1. Waterveiligheid
Portefeuillehouder:	Luitjens		
Route:	Poho-DB		

Onderwerp
Voorlopige scope en planning integrale verkenning Ommelanderzeedijk 2028-2031

Bijlagen
Geen

HET ALGEMEEN BESTUUR BESLUIT:

1. In te stemmen met de voorlopige scope (periode 2026-2027) en de planning voor de integrale verkenning van de West- naar de Oostpolder in de periode 2028-2031.

Inleiding
In de verdiepende sessie van het info AB van 17 oktober 2025 is met het AB van gedachten gewisseld over een vroegtijdige afstemming met gebiedspartners en over de vraag of het waterschap, evenals bij de voorgaande grote projecten, het voortouw moet nemen bij de kustontwikkeling. Daarbij worden samen met de belangrijkste stakeholders de opgaves en kansen in het gebied verkend, overeenkomstig de succesvolle aanpak van het project Lauwersmeerdijk-Vierhuizergat. Vragen die in het verlengde daarvan o.a. aan de orde zijn gekomen:

- Hoe beoordeelt het AB een integrale, adaptieve kustontwikkeling waarin de hieronder genoemde opgaven gezamenlijk een plek krijgen?
- Hoe kijkt het AB aan tegen een vroegtijdige afstemming met de partners (voorverkenning)?
- Blijft het waterschap het uitgangspunt hanteren dat de meerkosten van koppelprojecten voor rekening komt van initiatiefnemer?

In het info AB van 26 augustus jl. is hier een nadere toelichting op gegeven op basis van de actuele stand van zaken. De gezamenlijk conclusie van het AB is om de integrale benadering ook voor komende versterkingsopgave langs de noordelijke kust te continueren.

Om de versterkingsopgave inzichtelijk te maken is, paralellel aan de succesvolle afronding van het project Lauwersmeerdijk-Vierhuizergat, de afgelopen maanden gestart met de trajectaanpak van de Ommelanderzeedijk, onderdeel van dijktraject 6-6. Reden daarvoor is o.a. het project ‘Doordewind’ van Tennet, welke voorziet in de aanleg van kabelverbinding tussen een windmolenpark op de Noordzee en de Eemshaven, waarbij mogelijkheden worden onderzocht om de aanleg van de kabel en (onderdelen van) de dijkversterking te combineren.
De trajectaanpak geldt als voorbereiding voor het doorlopen van de ingangstoets bij het HWBP, waarbij gezamenlijk met onafhankelijke experts diverse aspecten van het traject zijn beschouwd, waaronder de veiligheidsbeoordeling (LBO2, zie AB stuk 24 juni 2026), ontwikkelingen in de omgeving en projectbeheersing.
Op basis de ingangstoets heeft de programmadirectie van het HWBP besloten om het project in aanmerking te laten komen voor opname op het programma 2028-2039, met een integrale verkenning van het gehele traject (40km; periode 2028-2031) en de planuitwerking en realisatie van dijkvak Eemshaven (2 km; periode 2029-2031). In de informele vergadering van 26 augustus jl. is het AB hier nader over geïnformeerd.

Voorgesteld wordt om de voorlopige scope voor het traject Westpolder-Oostpolder in de periode 2026-2027 te laten bestaan uit:

- De waterveiligheidsopgave (waterschap en HWBP);
- De samenwerking met Groningen Seaports m.b.t. de schermdijk in de Oostlob van de Eemshaven;
- Samenwerking met het raakvlakproject 'Doordewind' van Tennet;
- Verbetering zoetwaterbeschikbaarheid aan de noordelijke kust (waterschap en LTO Noord);
- Inventariseren en integreren van natuurontwikkeling (Groninger Landschap, Natuurmonumenten)
- Inventariseren van kansen voor recreatie en economie (gemeente Hogeland en provincie Groningen).
- Onderzoeken welke aspecten uit het Spoorboek Brede Kustzone kunnen worden opgenomen in de integrale verkenning.

De uitkomsten van dit proces (definitieve scope) worden vastgelegd in het plan van aanpak voor de integrale verkenningsfase 2028-2031 inclusief kredietaanvraag worden voorgelegd het Algemeen Bestuur in het najaar van 2027. Na instemming zal het plan worden ingediend bij het HWBP om in aanmerking de komen voor subsidie.

Beoogd effect
Een integraal Voorkeursalternatief (VKA) waarin koppelprojecten en kansen worden meegenomen/geïntegreerd en tevens zijn getoetst op haalbaarheid, realiseerbaarheid en betaalbaarheid.

Argumenten
1.1 Met een integrale verkenning wordt voldaan aan de eisen van commissie MER en wordt het risico op bezwaren vanuit de omgeving verkleind.
Het betrekken van gebiedspartners in de planvorming en besluitvorming is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. Onder de Omgevingswet is participatie verbreed naar alle instrumenten van de Omgevingswet, ongeacht of een milieueffectrapport moet worden opgesteld.
Door milieueffectrapportage en participatie in een vroeg stadium samen op te pakken, kunnen zij elkaar en het plan of besluit versterken. Een integrale verkenning levert lokale informatie op en leidt tot betere plannen, meer draagvlak, vertrouwen, een soepel proces en minder procedures.
De voorlopige scope biedt het voldoende handvatten voor het integrale proces om te komen tot een definitieve scope volledig en zorgvuldig te kunnen doorlopen.

1.2 De integrale verkenning biedt de mogelijkheid om de koppeling met toekomstige opgaven te onderzoeken.
Klimaatverandering en de daarmee samenhangende zeespiegelstijging zorgen voor diverse opgaven in de toekomst. In de integrale verkenning zal worden onderzocht of oplossingen voor toekomstige opgaven reeds kunnen worden geïntegreerd in de komende dijkversterking. Daarbij wordt geredeneerd vanuit de toekomst naar het heden, uitgaande van het 'no regret'-principe.

Risico's & Kanttekeningen
1.1 Door de integrale verkenning worden mogelijk verwachtingen gewekt bij gebiedspartners die, gegeven de projectfasering en planning, in een later stadium niet (geheel) kunnen worden waargemaakt.
In de komende periode (2026-2027) wordt samen met stakeholders (w.o. Tennet, Groningen Seaports, het Rijk, natuur- en landbouworganisaties) in het gebied (koppel)kansen geïnventariseerd die meegenomen kunnen worden in de definitieve scope voor verkenningsfase. Het aandragen of identificeren van een (koppel)kans geeft geen garantie dat deze wordt opgenomen in de definitieve projectscope. De dijkversterking is leidend in planning en uitvoering.

Koppelkansen worden beoordeeld op meerwaarde, haalbaarheid, inpasbaarheid binnen de projectplanning en beschikbaarheid van financiering. Uitgangspunt is dat financiering van koppelkansen door de initiatiefnemer wordt verzorgd.

1.2 Een integrale verkenning vereist een goede afstemming
De ervaring uit voorgaande dijkversterkingsproject leert dat een integrale verkenning een hoge mate van complexiteit kent door de betrokkenheid van diverse stakeholders, hun uiteenlopende belangen en de onderlinge afstemming over koppelkansen. Er bestaat daarom een risico dat de omvang en complexiteit van het stakeholderproces meer tijd en afstemming vergen dan voorzien. Hierdoor kunnen vertragingen ontstaan in de besluitvorming over de definitieve projectscope en kunnen verwachtingen van stakeholders onvoldoende worden gemanaged, met mogelijke gevolgen voor planning, draagvlak en voortgang van de dijkversterking.
Het is daarom van belang vanaf de start een duidelijke overleg- en besluitvormingsstructuur in te richten, waarin rollen, verantwoordelijkheden, escalatielijnen en beslismomenten duidelijk zijn vastgelegd.

1.3 Toekomstige grote energieprojecten van de Rijksoverheid kunnen impact hebben scope en de planning van de verkenningsfase.
In het noordelijk kustgebied lopen diverse initiatieven en onderzoeken op het gebied van de (duurzame) energievoorziening. Naast Tennet kijkt ook de Rijksoverheid naar de mogelijkheid voor het opwekken van kernenergie in het gebied te westen van de Eemshaven (Emmapolder). Aangezien de locatie Emmapolder direct grenst aan de primaire kering, heeft dit mogelijk consequenties voor de normering en de hoogwateropgave van de aanliggende primaire kering. O.a. via NOVEX wordt getracht de ontwikkelingen goed op elkaar af te stemmen.

1.4 Toekomstige opgaven en de daaraan gekoppelde oplossingen kennen een mate van onzekerheid.
De snelheid waarmee de zeespiegel stijgt is onzeker. Wel is bekend welke waterveiligheidsconcepten bij een bepaald zeeniveau nog functioneren of juist niet. Door de bevindingen uit het kennisprogramma zeespiegelstijging te betrekken op de specifieke situatie van de Ommelanderzeedijk kan de mate van onzekerheid worden verkleind.

Financiën
Aan dit voorstel zijn geen financiële consequenties verbinden. De kredietaanvraag voor de verkenningsfase staat gepland voor eind 2027.

Communicatie
Het waterschap voert de regie over de publiekscommunicatie. In samenspraak met de bestuurlijke partners wordt een communicatieplan opgesteld waarin strategie, communicatiedoelen, doelgroepen, mijlpalen, middelen en de planning zijn uitgewerkt. De samenwerkende partners willen begrip en draagvlak creëren voor de (verkenning van) de veiligheidsopgave, de mogelijke koppelprojecten en het proces om te komen tot een voorkeursalternatief. De communicatie draagt ook bij aan kennis over de kerntaken van ons waterschap en een positieve beeldvorming (imago) van het waterschap Noorderzijlvest.
In lijn met de P&C Cyclus zal het AB worden geïnformeerd over de voortgang. Desgewenst wordt het AB tussentijds geïnformeerd middels een info-AB.

Uitvoering
De mijlpalen van het project zijn na een positief besluit van het AB zijn hieronder weergegeven.

Onderdeel	**Periode**
Indienen beschikkingsaanvraag verkenningsfase bij HWBP	Zomer 2027
Subsidiebeschikking HWBP-verkenningsfase	Najaar 2027
AB: kredietaanvraag verkenningsfase	Eind 2027
Integrale verkenning Westpolder-Oostpolder	2028-2031
Planvoorbereiding en realisatie traject Eemshaven	2029-2031

Bijlagen

Geen